

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 2. szám
2011. február 11.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 2. szám
2011. 5. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette:
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pájtli Péter
pajtli.peter@aki.gov.hu
Németh Noémi
nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-6093
Fax: (06 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	7
A gabonafélék jegyzése.....	10
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	16
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	16
Külpiaci információk.....	17
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	22
Az olajos magvak és termékeinek	25
jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	25
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	28
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	28
CUKORPIACI JELENTÉS.....	30

GABONAPIACI JELENTÉS

- A Nemzetközi Gabonatanács a gabonafélék takarmányfelhasználásának világszintű növekedésére számít a folyó gazdasági évben annak ellenére, hogy a globális gabonatermés várhatóan csökken.
- Az EU-ban nagyobb mértékben nőtt a brojler és a hízósertéstáp ára, mint Magyarországon a 2010/2011. gazdasági év első félévében.
- A chicagói és a párizsi árutőzsdéken folytatódott a jegyzések emelkedése február első napjaiban. A Budapesti Értéktőzsdén megállt az ár növekedése.
- Magyarországon tovább emelkedett a gabonafélék termelői és a gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára januárban.

Takarmánypiac

A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) várakozása szerint a **globális** gabonakibocsátás közel 70 millió tonnával 1,726 milliárd tonnára csökken a folyó gazdasági évben az előzőhöz képest. Ezzel egyidejűleg a gabonafélék takarmánycélú felhasználásának növekedésére számítanak (5,2 millió tonnával 756,3 millió tonnára). Búzából 5,5, kukoricából 13,1 millió tonnával többet szánhatnak állatok takarmányozására, míg árpából 9,1, zabból 1,8, rozsából 1,7 millió tonnával kevesebbet.

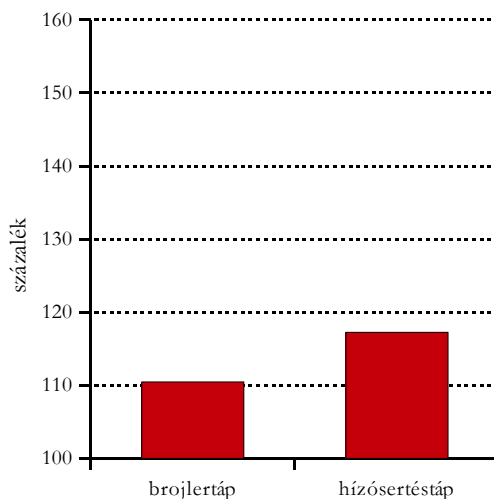
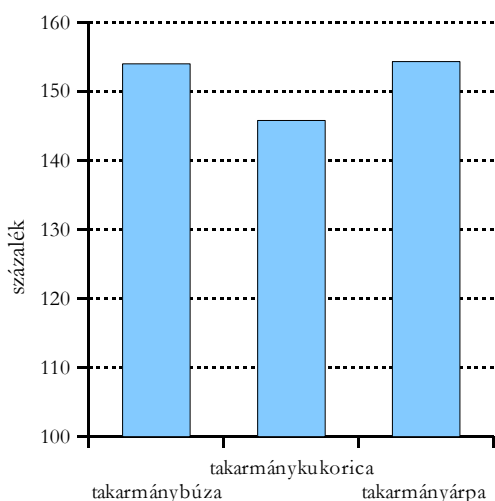
A legfontosabb exportőr országok közül az előző évinél nagyobb gabonatermésre számítanak Argentínában (+5,3 millió tonna) és Ausztráliában (+5 millió tonna), azonban az USA-ban 18,7, az EU-ban 18,3, Oroszországban 34,9, Ukrajnában 7 és Kazahsztánban 7,7 millió tonnával csökkenhet a kibocsátás. Számottevően Ausztráliában, az USA-ban és Kínában nőhet a gabonafélék takarmánycélú hasznosítása, ugyanakkor az EU-ban 5,5 millió tonnával visszaeshet.

A globális takarmányfelhasználáson belül a kukorica és a búza együttesen 75-80% részarányt képvisel, ezért a két termény kínálata és ára alapvetően meghatározza az állattenyésztés költségeit. Az **Európai Unióban** a takarmánybúza és a takarmányárpa ára 54%-kal, a takarmánykukoricáé 46%-kal nőtt a 2010 második félévében 2009 azonos időszakához képest. A takarmánytápok uniós átlagára ennél szerényebb mértékben emelkedett: a brojlertápé 10,4, a hízósertéstápé 17,2%-kal.

A két legjelentősebb európai termelő, Franciaország és az Egyesült Királyság exportja igen élénk volt a 2010/2011. kampány elején, ami alacsony uniós készletek kialakulásához vezetett. Az EU-ban a takarmánygyártók a takarmánybúza 12 euró/tonna és takarmányárpa 16 euró/tonna importvámjának felfüggesztését kérték annak érdekében, hogy a magas világpiaci árak mellett is biztosítani tudják az elégséges takarmányellátást. Várhatóan február 24-én bocsátják szavazásra a kérdést. A vámok felfüggesztése közel 3 millió tonna búza, és 306 ezer tonna árpa importját

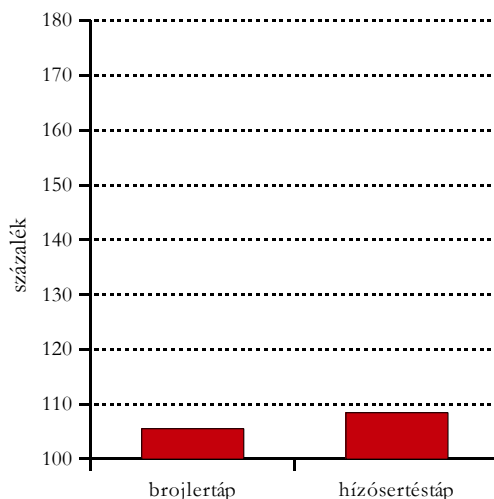
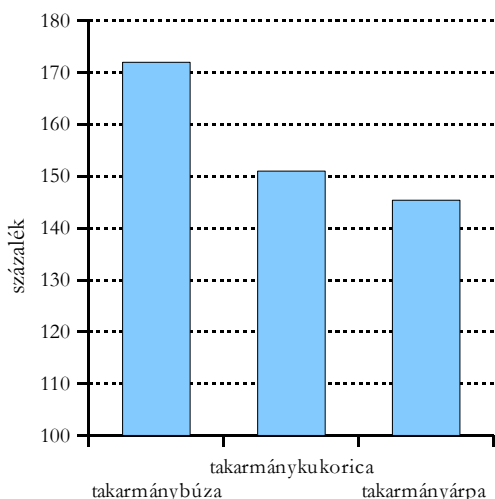
érinthesi. Az eddigi tervek szerint 572 ezer tonna búzát szállíthat az USA és csaknem 39 ezer tonnát Kanada vámmentesen. Az EU utoljára 2008-ban függesztette fel a gabonafélékre vonatkozó importvámot a szűk készletek és a növekvő világpiaci árak miatt.

A gabonafélék és a takarmánytápok árának változása az EU-ban (2010. II. félév/2009. II. félév)

Forrás: EU Bizottság

A gabonafélék termelői és a takarmánytápok feldolgozóinak értékesítési árának változása Magyarországon (2010. II. félév/2009. II. félév)

Forrás: AKI PÁIR

Magyarországon a legnagyobb árváltozás a takarmánybúza piacán következett be, 72%-kal volt drágább a termény 2010 második félévében az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A takarmánykukorica termelői ára ugyanebben az időszakban 51, a takarmányárpáé 45%-kal nőtt. A hazai takarmánybúza és takarmánykukorica termelői ára az uniós átlagot meghaladó mértékben emelkedett, a takarmánytápok feldolgozói értékesítési ára ugyanakkor annál kisebb mértékben: a brojlertáp 5,5, a hízósertéstáp 8,5%-kal drágult 2010 második félévében. A tápok ára várhatóan Magyarországon is tovább nő 2011 első hónapjaiban, mivel az alapanyagok ára egyre magasabb. A szója és származékainak világpiaci ára is jelentősen emelkedett 2010 második felében, ezért a szójadara importja drágulhat 2011-ben, ami újabb árfelhajtó tényező a takarmánytápok piacán. A hazai feldolgozók forrás hiányában csak nehezen tudják beszerezni a drága alapanyagokat. Akadályozza a tisztánlátást, hogy nincs információ a jelenlegi hazai gabonakészlet nagyságáról. Meg kell jegyezni, hogy az előző évben betakarított 3,7 millió tonna búzából 2,3-2,5 millió tonna, a 6,9 millió tonna kukoricából pedig 4 millió tonna a hazai szükséglet, tehát a hazai igényt bőven meghaladó mennyiség termelt még a kedvezőtlen 2010. évben is. Ugyanakkor az is tény, hogy a magas árak miatt élénk volt a magyar gabona exportja az elmúlt hónapokban – főleg a búzáé.

Magyarországon a KSH 2010. decemberi adatai szerint a sertésállomány 2,4%-kal, a tyúkfélék állománya 1%-kal csökkent az egy évvel korábbi létszámhoz viszonyítva. Az emelkedő gabona és tápárak tovább nehezítik az állattartók helyzetét, mivel nem vagy csak nagyon nehezen tudják érvényesíteni áraikban a magas inputköltségeket. Ez az állatállomány további csökkenéséhez vezethet. Az állatlétszám zsugorodásával ugyanakkor szűkül a gabonafélék egyik legfontosabb felfelvő-piaca, aminek következtében az export irányába tolódik el az értékesítést. Ágazati szempontból viszont az az érdek, hogy az itthon megtermelt alapanyagot itthon használják fel, dolgozzák fel, amit egyrészt a malomipar, másrészt a takarmányipar és az állattenyésztés tud biztosítani. Jó hír a hazai feldolgozás bővülése szempontjából, hogy megkezdődött az új dunaföldvári bioetanol-üzem építése, ami a jelenlegi tervek szerint 2012 első hónapjaiban kezdi el a működését.

Határidős jegyzések

A **chicagói árutőzsdén** a búza jegyzése tovább emelkedett a február első napjaiban (7. ábra), aminek háttérében elsősorban az áll, hogy a Kínában uralkodó, 60 éve nem látott szárazság következtében jelentősen csökkenhet az ország idei búzatermése, továbbá az USA-ban is kedvezőtlen az időjárás az őszi kalászos számára. A kukorica jegyzése is nőtt köszönhetően annak, hogy az USA agrárminisztériuma februárban lefelé módosította a 2011/2012. gazdasági év kukorica zárókészletére vonatkozó adatot (8. ábra).

Párizsban töretlenül emelkedett a búza jegyzése, az óterméssel 280 euró/tonnát megközelítő áron kereskedtek február elején (9. ábra). A francia étkezési minőségű búza exportja igen élénk a folyó szezonzban, aminek következtében a francia mezőgazdasági hivatal (FranceAgriMer) 12,1

millió tonnára emelte a folyó gazdasági évben várható kivitelt. Ez 2,3 millióval haladja meg az egy évvel korábban kiszállított mennyiséget.

A **Budapesti Értéktőzsde** árupiaci szekciójában átmenetileg megnyugodtak a kedélyek, megtorpant a búza és a kukorica árának emelkedése (11-12. ábra). Az ótermesű malmi búzát 76-80 ezer Ft/tonna között, a takarmánykukoricát 60 ezer Ft/tonna körül jegyezték február első dekádjában.

Hazai helyzet

Magyarországon tovább emelkedett a gabonafélék termelői és a gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára januárban (1-4, 13-16. ábra). Az étkezési búza 107%-kal, a takarmánybúza 102%-kal, a takarmánykukorica 77%-kal, a takarmányárpa 84%-kal került többbe 2011 januárjában, mint egy évvel korábban. A feldolgozott termékek közül a finomlisztet és a kenyérlisztet az előző évihez képest 65, a réteslisztet 47, a búzadarát 45%-kal magasabb áron értékesítették a feldolgozók januárban. További áremelkedés várható az alapanyagok és a feldolgozott termékek piacán is.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (5. hét)

Megnevezés	Mérték- egység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak- Magyarorszá- g	2011. 4. hét	2011. 5. hét	2011. 5. hét / 2011. 4. hét [%]
Étkezési	tonna	325	2 198	1 054	1 922	3 577	186,09
búza	Ft/tonna	69 942	68 737	66 125	67 720	68 077	100,53
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	5 009	1 069	7 018	11 572	13 096	113,17
kukorica	Ft/tonna	56 934	54 960	57 503	56 550	57 078	100,93
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

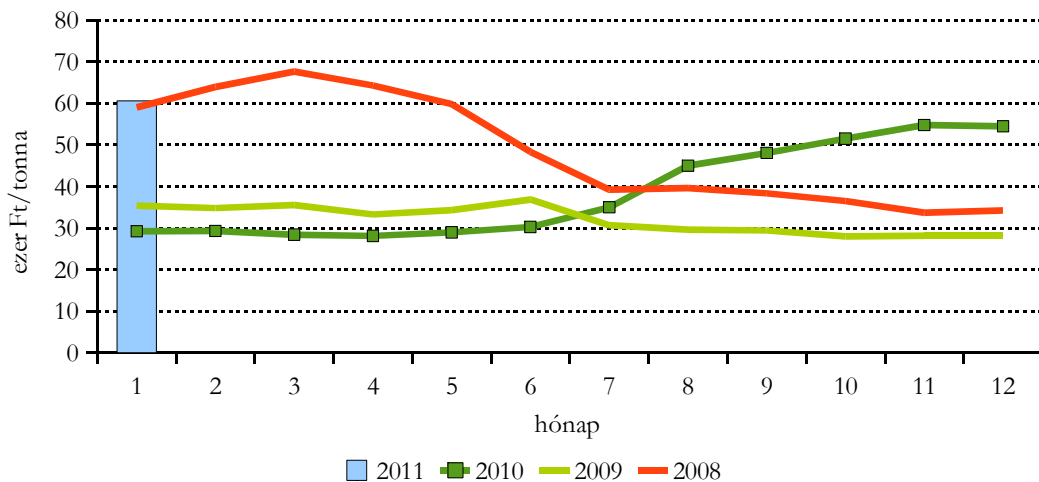
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mérték- egység	Országos				
		2010. 5. hét	2011. 4. hét	2011. 5. hét	2011. 5. hét / 2010. 5. hét [%]	2011. 5. hét / 2011. 4. hét [%]
Étkezési	tonna	5 394	1 922	3 577	66,32	186,09
búza	Ft/tonna	29 339	67 720	68 077	232,03	100,53
Takarmány-	tonna	2 663	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	28 045	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	9 998	11 572	13 096	130,99	113,17
kukorica	Ft/tonna	29 990	56 550	57 078	190,32	100,93
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

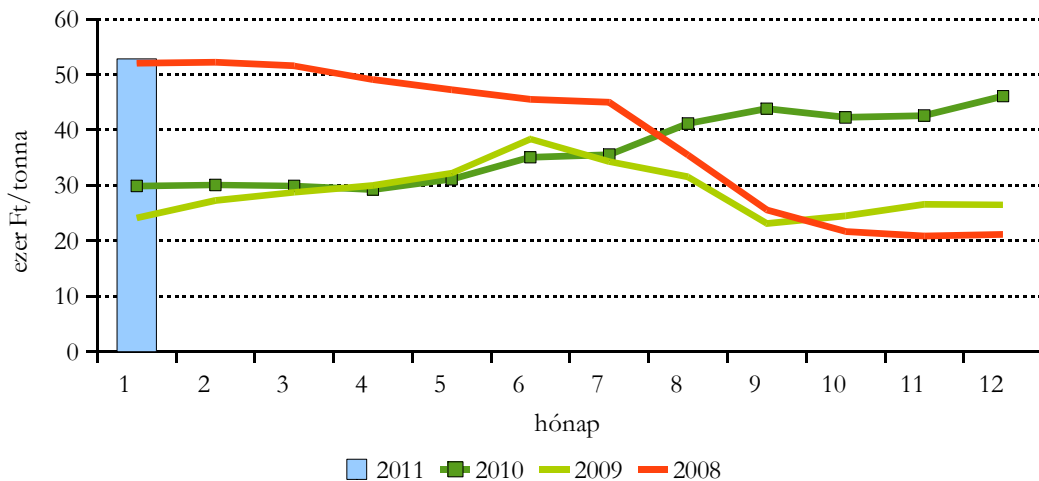
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

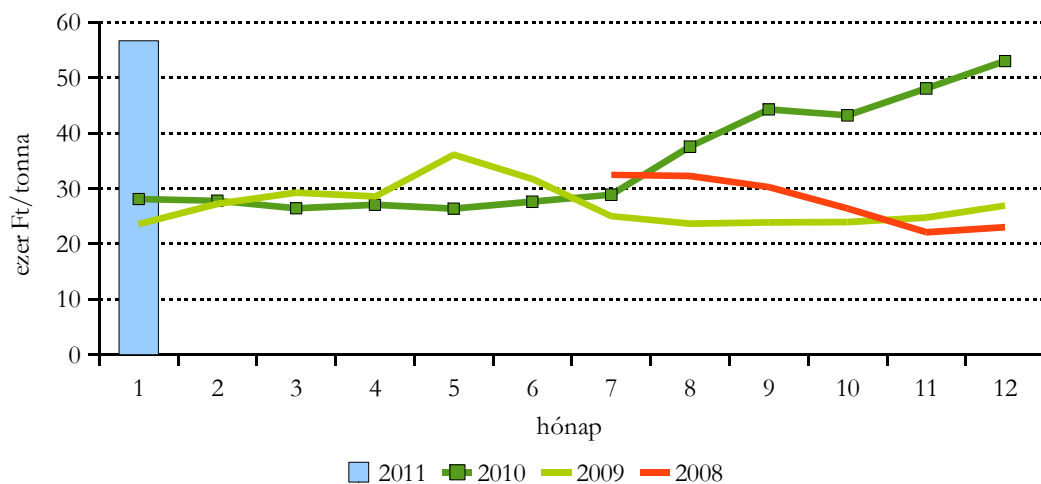

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

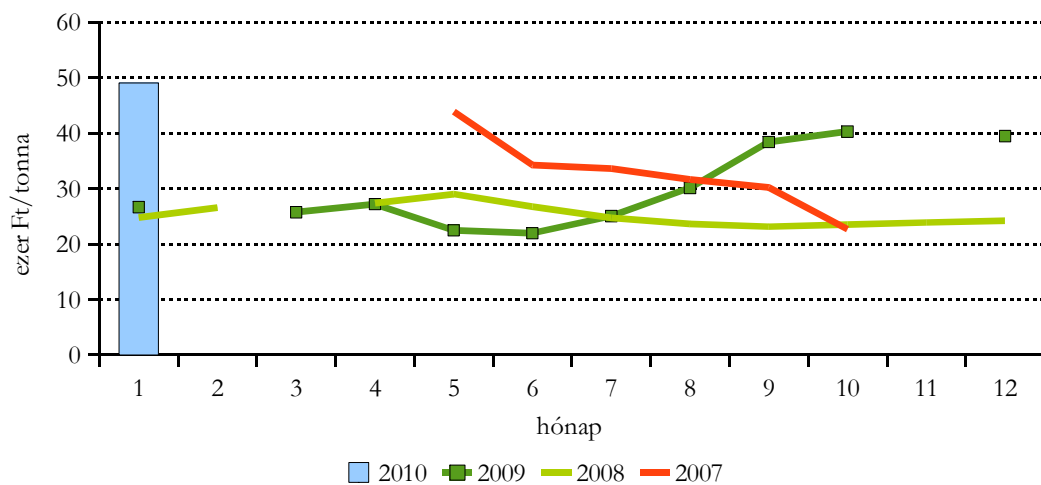
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

A takarmányárpa termelői ára

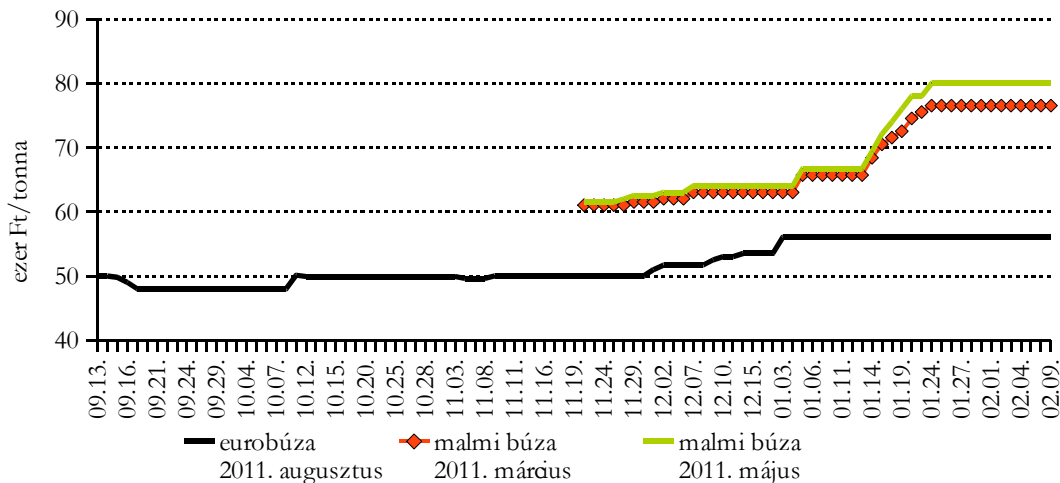

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

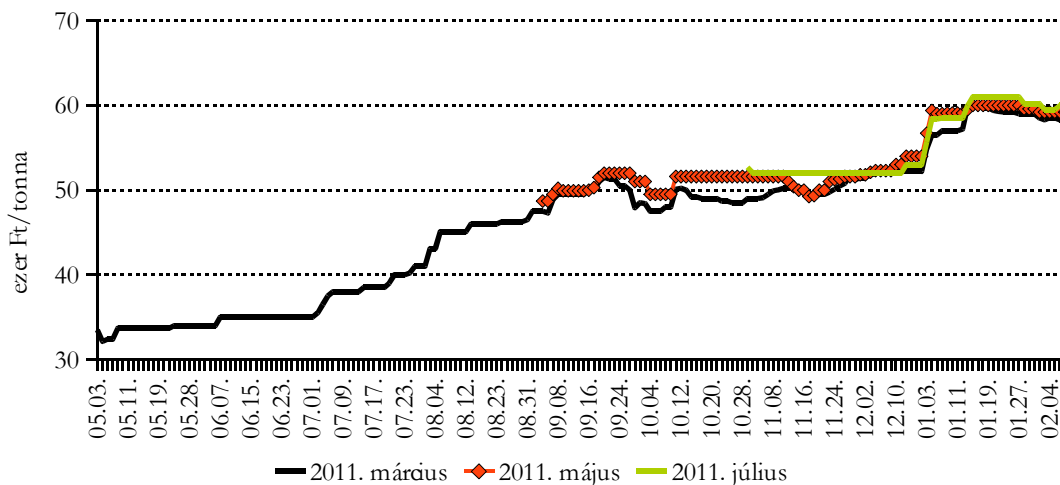
Az eurobúza és a malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

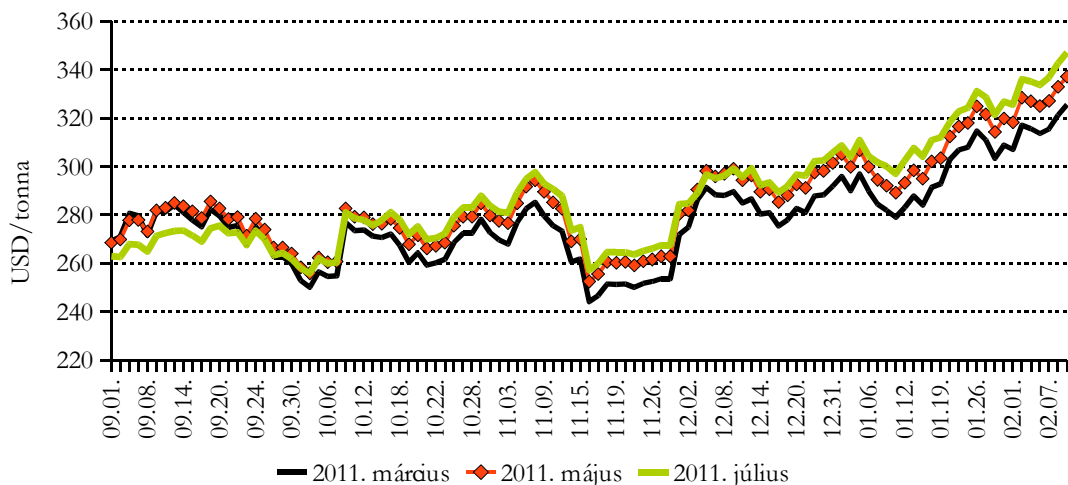
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

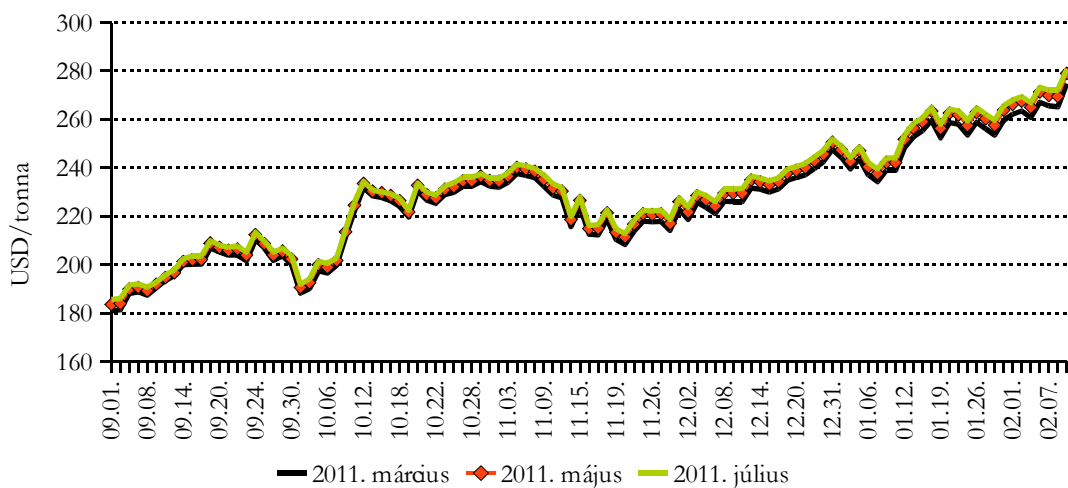
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. ábra

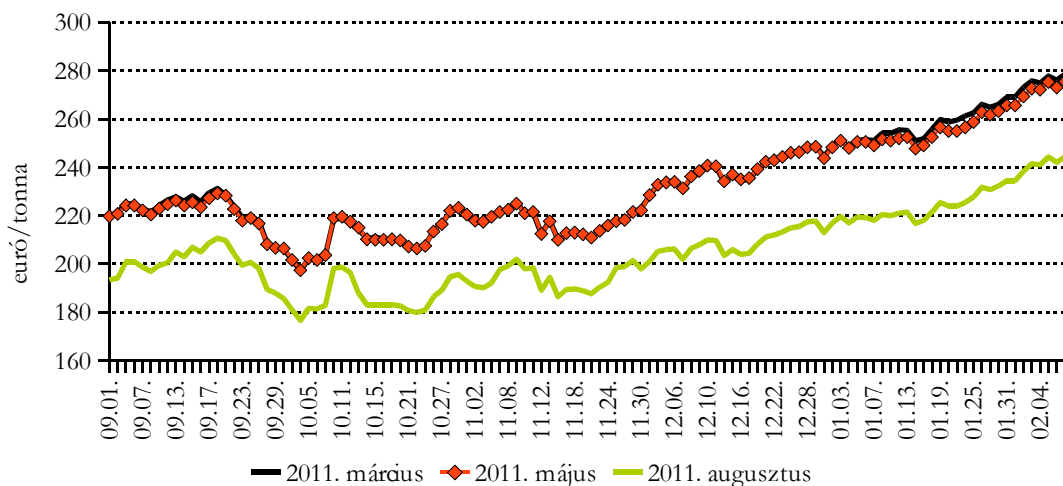
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra

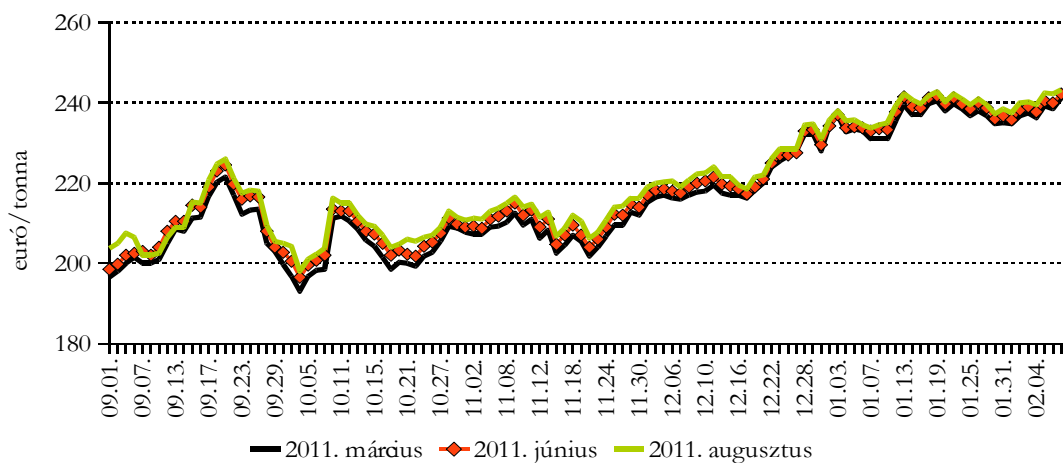
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

10. ábra

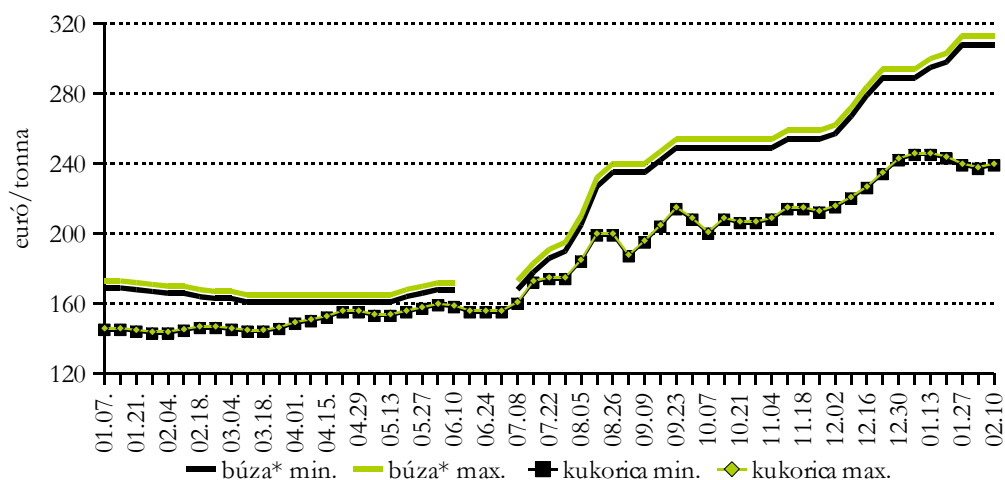
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

11. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

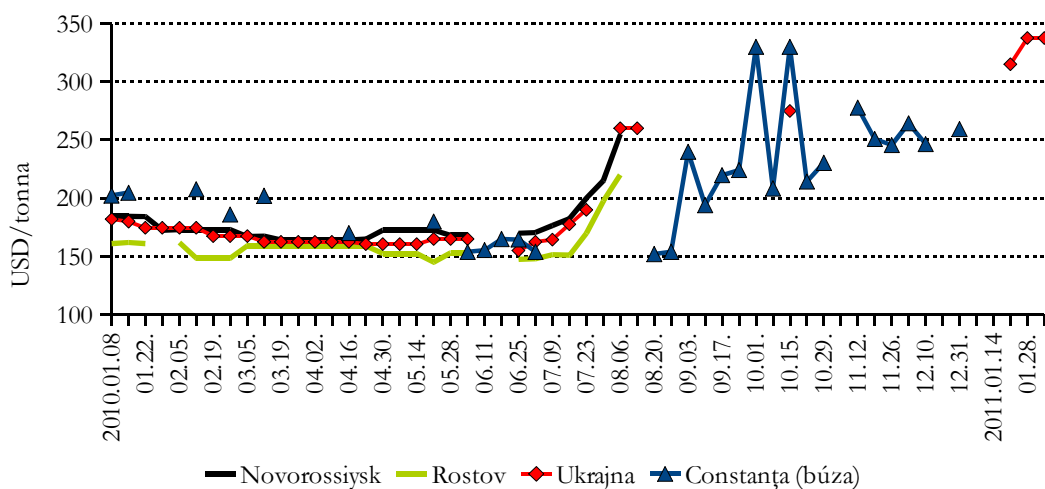

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (78/79 kg/hl, fehérje 13%).

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna

12. ábra

A malmi búza orosz, ukrán és román kikötői ára (FOB)

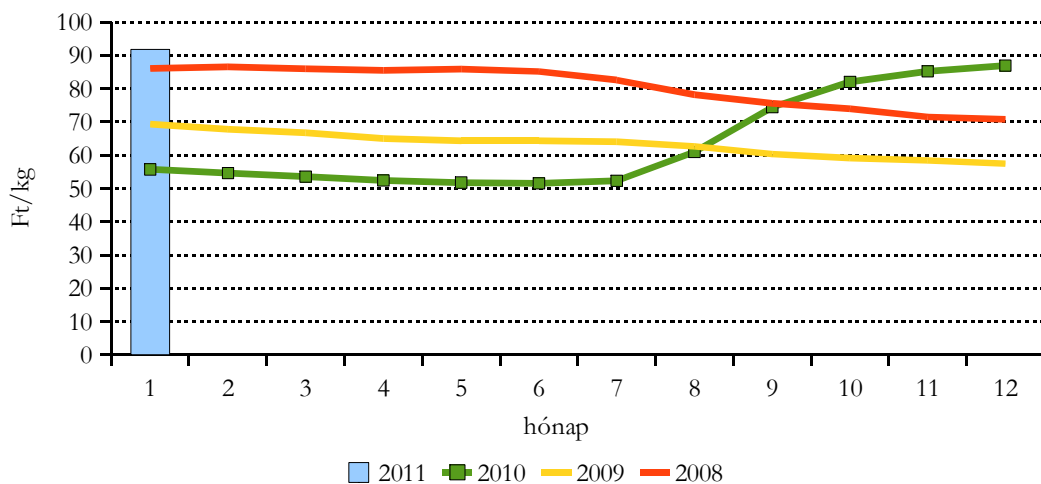

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

13. ábra

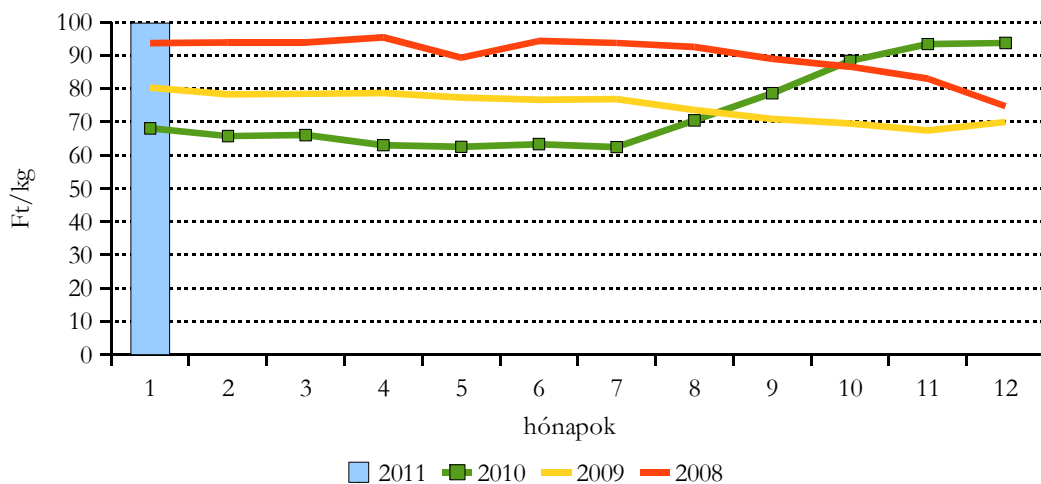
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

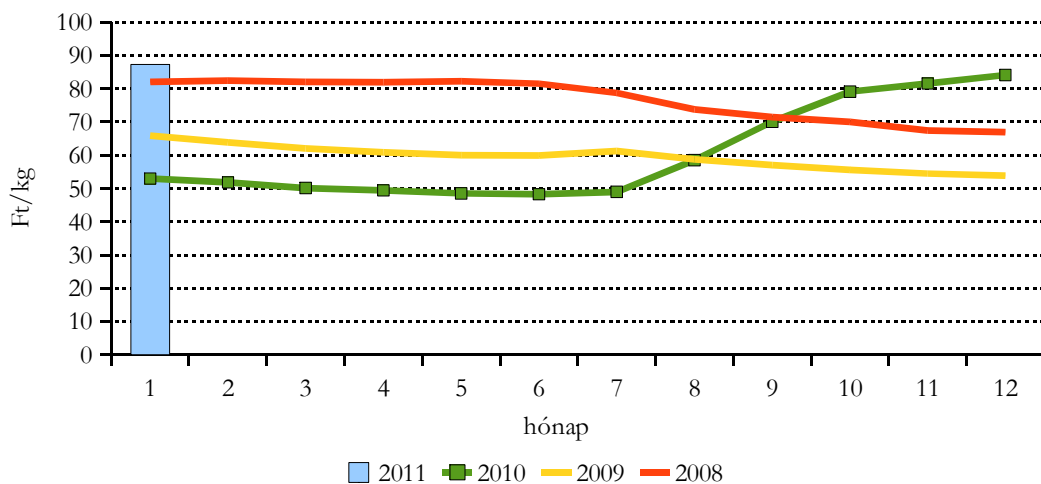
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

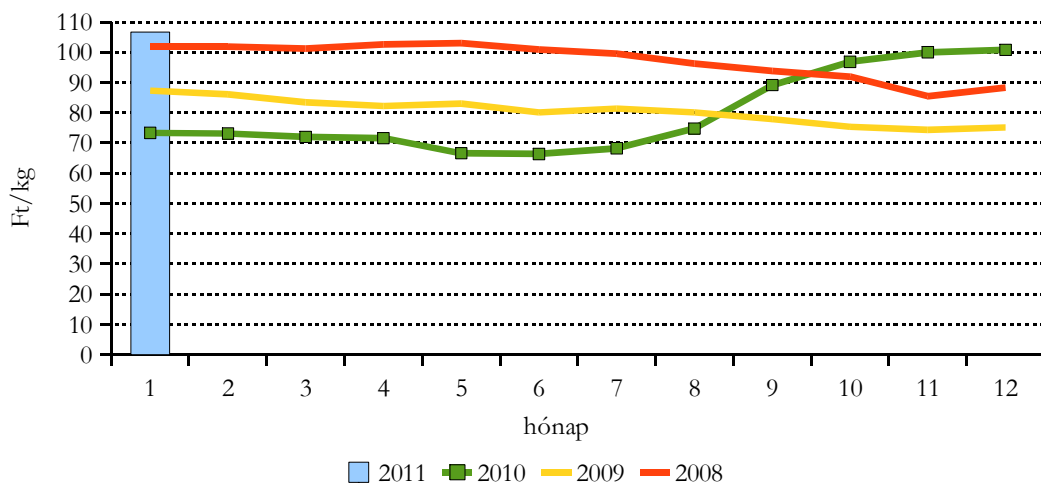
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 5. hét	2011. 4. hét	2011. 5. hét	2011. 5. hét / 2010. 5. hét [%]	2011. 5. hét / 2011. 4. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1384,39	915,17	407,07	29,4	44,48
ömlesztett	Ft/kg	53,38	88,31	92,42	173,13	104,66
Finomliszt BL 55	tonna	1861,37	1778,23	998,01	53,62	56,12
zsákos	Ft/kg	54,49	92,24	94,25	172,97	102,18
Finomliszt BL 55	tonna	917,4	841,04	742,25	80,91	88,25
zacskós	Ft/kg	60,42	98,71	99,54	164,74	100,84
Rétesliszt BFF 55	tonna	33	31	46,41	140,64	149,71
ömlesztett	Ft/kg	63,54	97,14	98,37	154,82	101,27
Rétesliszt BFF 55	tonna	18,85	78,4	20,98	111,3	26,76
zsákos	Ft/kg	64,06	98,29	103,37	161,36	105,17
Rétesliszt BFF 55	tonna	62,62	42,3	63,78	101,84	150,79
zacskós	Ft/kg	69,99	106,3	107,18	153,14	100,83
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1068,62	709,18	315,19	29,5	44,44
ömlesztett	Ft/kg	51,8	85,87	88,97	171,75	103,62
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	964,45	819,26	465,55	48,27	56,83
zsákos	Ft/kg	53,5	89,06	90,79	169,69	101,94
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	591,46	274,78	125	21,13	45,49
ömlesztett	Ft/kg	55,4	94,66	93	167,87	98,25
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	68,53	93,03	36,2	52,82	38,91
zsákos	Ft/kg	61,51	99,59	106,21	172,67	106,65
Étkezési búzadara AD	tonna	59,87	53,27	43,96	73,43	82,52
zacskós	Ft/kg	74,77	108,73	109,52	146,48	100,72

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2010. február	2011. január	2011. február*
Finomliszt BL 55	156	156	157
Fehér kenyér	228	243	244
Félbarna kenyér	234	245	241
Étkezési búzadara AD	187	197	195

* 2011. február 8-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. február 4.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. március	274,75	74 196	2011. március	313,67	62 141	2011. március	346,37	68 619
2011. május	272,00	73 454	2011. május	325,06	64 398	2011. május	350,41	69 420
2011. augusztus	241,00	65 082	2011. július	333,69	66 107	2011. július	353,62	70 056
2011. november	238,25	64 339	2011. szeptember	341,96	67 746	2011. szeptember	357,85	70 894
2012. január	237,75	64 204	2011. december	346,92	68 728	2011. december	362,16	71 748
2012. március	237,75	64 204	2012. március	350,22	69 382	2012. március	362,53	71 821

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. március	363,17	71 948	2011. március	205,00	65 512
2011. május	366,94	72 694	2011. május	208,00	66 471
2011. július	369,33	73 168	2011. július	210,75	67 349
2011. szeptember	368,59	73 021	2011. november	174,50	55 765
2011. december	368,87	73 077	2012. január	175,90	56 212
2012. március	367,95	72 895	2012. március	177,25	56 644

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. március	236,25	63 799	2011. március	267,13	52 921
2011. június	237,75	64 204	2011. május	271,36	53 759
2011. augusztus	239,50	64 677	2011. július	273,33	54 149
2011. november	208,00	56 170	2011. szeptember	253,54	50 229
2012. január	211,00	56 981	2011. december	236,91	46 934
2012. március	213,25	57 588	2012. március	240,75	47 695

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2011. május	482,50	130 299
2011. augusztus	456,25	123 210
2011. november	459,00	123 953
2012. február	461,25	124 561
2012. május	462,00	124 763
2012. augusztus	421,50	113 826

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2010. 5. hét		2011. 5. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	118	32 408	267	72 063	február
La Pallice	-	-	268	72 333	március
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	129	35 363	266	71 793	február
Würzburg	111	30 428	258	69 499	január
Köln	125	34 266	265	71 524	január
Drezda	114	31 114	250	67 475	február
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	124	33 855	272	73 413	február
Spanyolország					
Tarragona**	-	-	-	-	-
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	125	34 305	-	-	április
Bordeaux/Bayonne	-	-	227	61 267	április
La Pallice	-	-	227	61 267	március
Németország					
Hamburg	151	41 394	253	68 285	február
Hollandia					
Rotterdam*	141	38 652	241	65 046	február

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

		2011. 5. hét	
	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási hónap
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	221	59 734	február
Franciaország			
Rouen	212	57 219	február
La Pallice	-	-	-
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	215	58 029	február
Hannover	212	57 219	február
Drezda	203	54 790	február
München	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	223	60 188	február
Spanyolország			
Tarragona	233	62 887	február
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	238	64 236	február
Hollandia			
Rotterdam*	244	65 856	február
Belgium			
Brüsszel	248	66 935	február

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzések

	2011. 01. 28.		2011. 02. 04.		Szállítási	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna	hónap	
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	-	-	484,76	96 050,35	február	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	371,00	73 509,94	február	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	373,10	73 914,84	379,10	75 114,87	február	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	335,30	66 426,28	349,30	69 210,30	február	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	337,50	66 872,25	február	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	-	-	439,60	87 102,34	február	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	-	-	430,20	85 239,83	február	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	-	-	290,40	57 539,86	március	FOB US Gulf
Argentína	270,40	53 568,94	279,60	55 399,94	március	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	304,50	60 324,50	304,10	60 254,37	február	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia. takarmányárpa: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- Tovább száguldanak a terményárak
- Élelmiszer inflációs aggodalmak szerte a világban
- Javuló szójabab terméskilátások Dél-Amerikában
- A BÉT-en csökkent a napraforgó front havi jegyzése

Világpiaci kitekintés

A szójabab jegyzése február első két hetében, az argentin esőzések miatti január végi kisebb csökkenés után visszakerült az emelkedő pályára és a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a front havi határidős ára 30 hónapos csúcsra ért (533 USD/t). Az USDA februári jelentése, a búza és kukorica jó szereplése az árutőzsdéken, a jelentős kereslet, a pénzügyi alapok spekulálása a kínai inflációs politikára mind az áremelkedés irányába hatottak. A nagyobb áremelkedést visszafogta a devizák árfolyammozgása, a kőolaj árának csökkenése, a hó végi profitrealizálás és az Argentínában megoldódni látszó kikötői rakodómunkás sztrájk, amelyek normál piaci körülmények mellett inkább az árcsökkenés irányába hatnak.

Az elégtelen globális terménykínálat, a készletek csökkenése és az intenzív globális kereslet a magas árszintek stabilizálódását sejtetik. Az országok nagy készletezési intenzitását jelzi, hogy rekord mennyiségű, 5 millió tonna új termésű szójababra kötöttek előszerződést (korábbi években 1 millió tonna körül alakult) az USA-ban, úgyhogy azt még el sem vetették. Az előszerződések 80%-át Kína adja, alátámasztva a jelentős szójabab importigényét (54 millió tonna 2011-ben). Az élelmiszer- és olajipari igényen túl gazdaságpolitikai okai is vannak a felvásárlásnak. A termény felvásárlásokkal is az élelmiszerárakat szeretnék kordában tartani. A kínai infláció a 2010. év végére, főként az élelmiszerek áremelkedésének köszönhetően 5% fölé került, ami nagyon magas ott, ezért Kína váltott és az infláció kezelését preferálja most a gazdasági növekedéssel szemben. Kína elszántságát jelzi, hogy február 8-án egy hónapon belül másodszor emeltek alapkamatot (betétekre 3%, hitelekre 6%), ez nem volt megszokott eszköze eddig az ázsiai országnak. A befektetőket is meglepte a hír és megmozgatta tőkepiacokat. Az elemzők hosszútávon nem tartják hatásosnak ezt a politikát fiskális kiigazítások nélkül. Kína mellett több ország is hasonló lépéseket tesz vagy fontolgat, hogy elkerüljék a további áremelkedés káros hatásait, megelőzzék a tüntetéseket, ami elégtelen kínálat mellett az árak tovább emelkedéséhez vezethet.

Argentínában és Dél-Amerika más szójatermő területein is javult az időjárás és a hosszabb aszály után végre jelentős mennyiségű csapadék érkezett, amely még időben jött ahhoz, hogy javítsa az országok ideai terméskilátásait. Az esőzések annak köszönhetőek, hogy a La Nina (aszályt hoz) időjárási jelenségnek csökkent az ereje. Az Oil World elemzői 2,4 millió tonnával növelték a szójabab dél-amerikai termésére vonatkozó egy hónappal korábbi várakozásait. Az előrejelzések szerint Argentínában 48 millió tonna, Braziliában 68 millió tonna szójabab teremhet.

A szójaolaj és -dara is jól szerepelt az árutőzsdéken február első heteiben. A kereslet intenzitása nem csökkent, sőt a készletezés is hatással lehet az árakra. A magas ár hatására a szójaolaj, a többi növényi olajjal együtt hátrányba kerülhet a kőolajjal szemben az energiaszektorban, ez kissé módosíthatja a keresletet. A szójadara iránti kereslet nagyon intenzív volt az utóbbi hónapokban. A takarmánypiacon más darákat is helyettesíthet a szójadara, ami egy még nagyobb keresletet generálhat.

A gyenge termés és az intenzív kereslet a repcemag esetében is száguldó árakat eredményezett a terménypiacon. Az áremelkedés jogosságát támasztja alá a 9,3%-os folyó évi készlet-felhasználás arány, ami 2,6 százalékpontos csökkenést jelent a 2009/2010. gazdasági évhez képest. A legnehezebb helyzetben Kanadában és az EU-ban vannak a felhasználók. A repcemag helyettesítésének is fennáll a lehetősége, mert például a szójababbal szemben 120 USD/t prémiuma van a repcemagnak.

Argentínában az esőzések a napraforgó területeknek is jót tettek, és az Oil World elemzői 2,9 millió tonnára növelték a várható termést. Az ország északi részén az aratás is megkezdődött, a termésátlagok bizakodásra adnak okot. A globális készlet-felhasználás aránya 5,2%-ra csökkenhet 2010/2011. gazdasági évben, ami a 2006/2007. időszak 5,7%-ához képest is alacsony.

A napraforgóolaj rekord magasságú árát a felvásárlók is megérik már, ezért próbálják racionalizálni a felhasználásukat, vagy helyettesítő termékekkel felcserélni. Főként Észak-Afrika országokban esett vissza a kereslet, de az EU-ban is csökkenést várnak az Oil World elemzői.

Az utóbbi hetek egyik nagy nyertese a pálmaolaj volt, amelynek ára 2 éves rekordszinten van, mert a betakarítását esőzések nehezítik és a készletek is alacsony szinten vannak.

Az Észak-Afrika egyes országokban január végén kialakult forradalmi helyzet érdekesen befolyásolta tőzsdéket. Az események (főként Egyiptomban) elhúzódása káros hatással lehet az országok terményimportjára és a Szezi-csatorna forgalmára, ami egyes térségek ellátását nehezítené. Az aggodalmak hatására a kőolaj hordónkénti ára 93 dollárra emelkedett és a búza jegyzése kisebb csökkenésnek indult. Február első hétvégéjén nagy búzatender kiírásával jelezte Egyiptom, hogy nem csökkenti gabonaimportját, ami elszabadította a búza árát. A kőolaj ára pedig 86 USD/hordóra csökkent február második hetében, az „új” kínai gazdaságpolitikai irány (infláció) miatt. Az euró jelentősen erősödött a dollárral szemben február elején (1,40 közelébe került), majd 1,36-on mozgott. A Dow Jones februárban 12000 pont felett stabilizálódott.

A terményárak tehát továbbra is magas szinten mozognak. A globális terméskilátások szerint nem lehet majd feltölteni a kiürülő raktárakat a 2011. évi termésből, sőt egyes esetekben tovább csökkenhetnek a készletek. A CME/CBOT-on a búza júliusi jegyzése jelentős árpremiummal rendelkezik az ótermésű jegyzésekkel szemben, ez szintén jelzés értékű lehet a várható árrányokra.

Hazai körkép

A BÉT-en a napraforgómag márciusi jegyzése február közepén 131 ezer Ft/tonna, ugyanakkor az októberi és novemberi lejárat 123 ezer Ft/tonna volt. A márciusi szállítási napraforgó két hét alatt csökkent 142 ezer Ft/tonnáról 131 ezer Ft/tonnára. A repcemag jegyzésében lényeges változás nem volt január eleje óta.

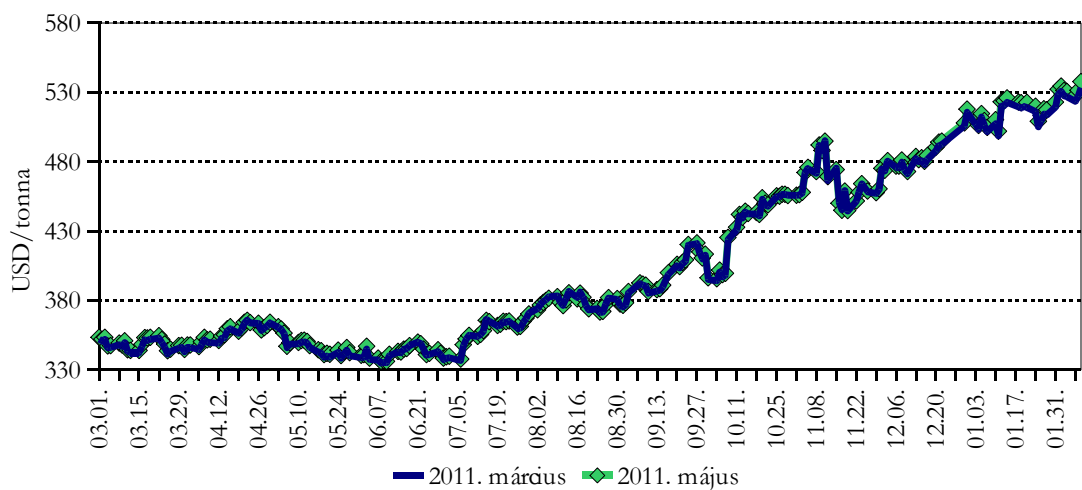
Az AKI PÁIR szerint a napraforgódara értékesítési ára 2011 januárjában 47 ezer Ft/tonna volt, amely 55%-kal haladja az egy évvel korábbi szintet. A repcedara januári ára pedig 52 ezer Ft/tonna volt, ez 70%-os éves áremelkedést jelent. A két fontos takarmány alapanyag egy éve szinte azonos árszintről indultak, a jelenlegi árprémium a két növény szezonálisából következhet. A két olajdara értékesített mennyiségének jelentős csökkenése a kínálat szűkösségére utalhat. A magas árak megnehezítik az állattartók helyzetét, mert az emelkedő takarmányozási költségeket lassan tudják a termékeikben a piaccal elismertetni.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

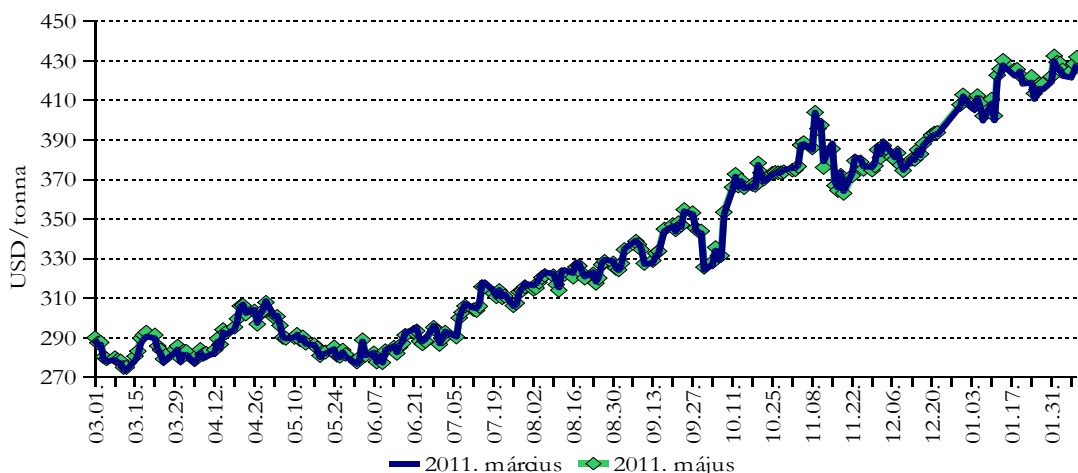
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

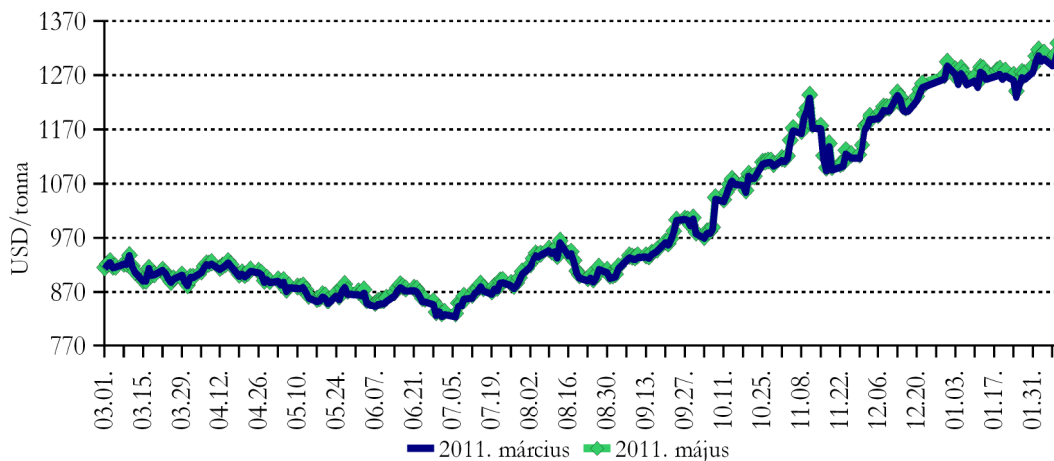
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

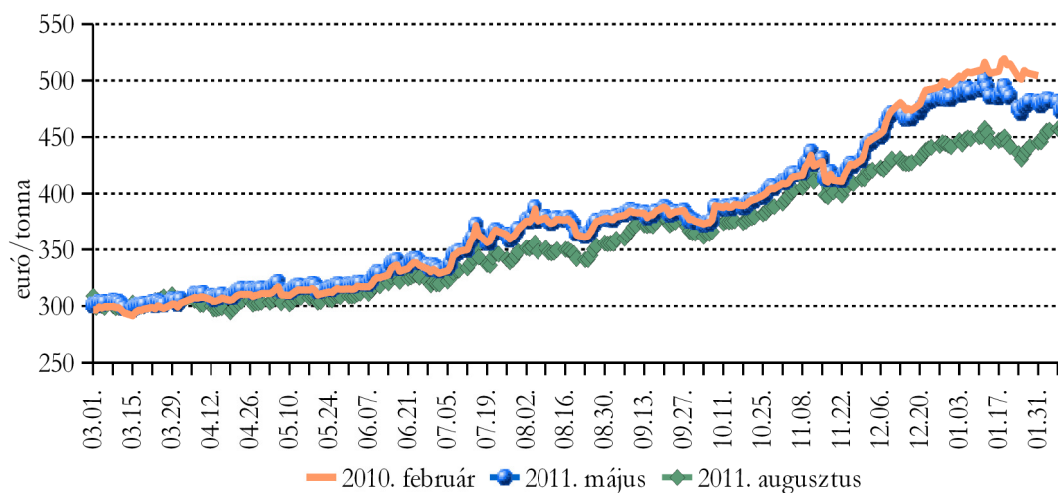
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

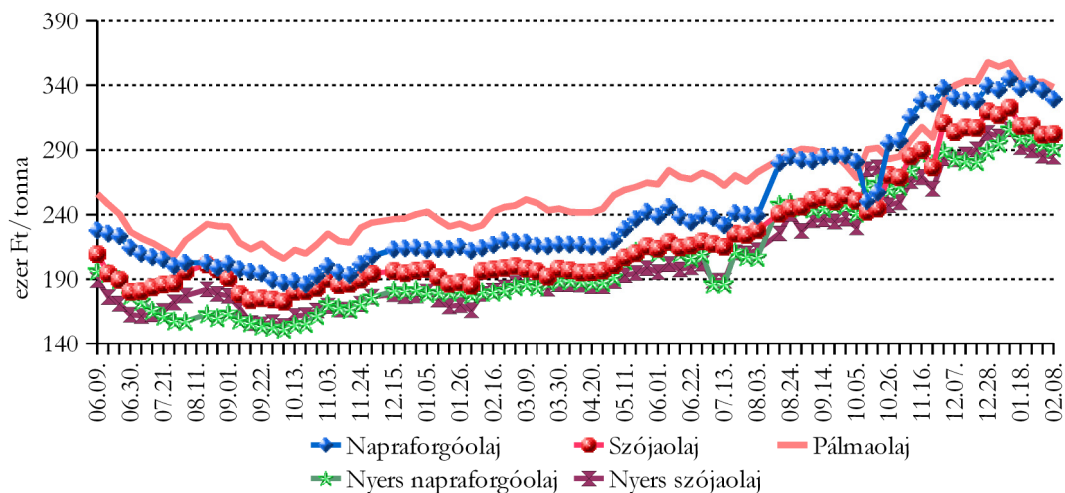
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

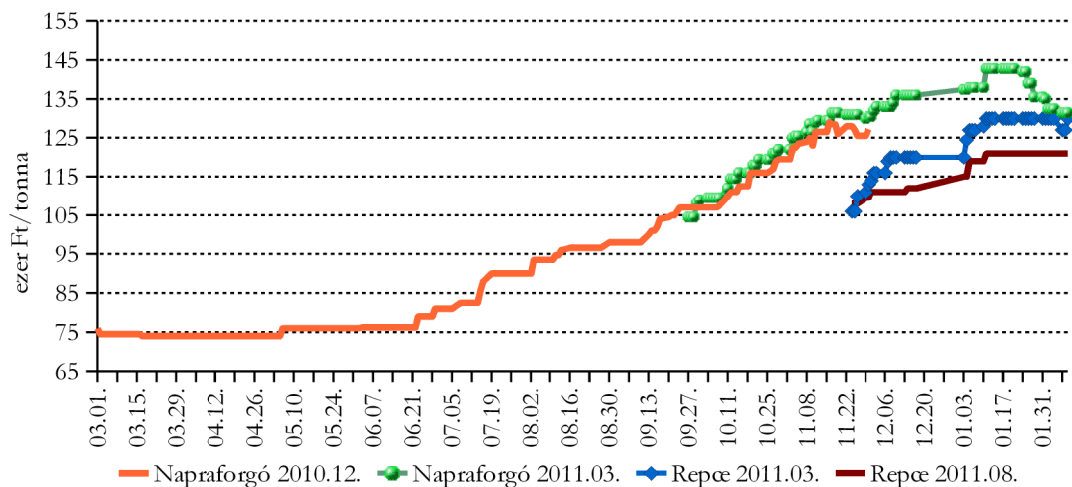
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2010. január	2010. december	2011. január	2011. január / 2010. január [%]	2011. január / 2010. december [%]
Ipari napraforgómag	tonna	15 453	102 849	36 848	238,46	35,83
	Ft/tonna	68 353	101 819	129 425	189,35	127,11
Repcemag	tonna	18 599	27 059	19 987	107,46	73,86
	Ft/tonna	71 219	102 957	117 795	165,40	114,41
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	37	62	-	166,59
	Ft/tonna	-	321 588	273 954	-	85,19
Napraforgódara	tonna	13 267	13 513	7 955	59,96	58,87
	Ft/tonna	30 238	47 543	46 981	155,37	98,82
Nyers repceolaj	tonna	3 534	3 936	3 521	99,63	89,45
	Ft/tonna	176 542	259 960	295 996	167,66	113,86
Repcedara	tonna	11 686	9 162	8 017	68,60	87,50
	Ft/tonna	30 614	40 517	52 176	170,43	128,78

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-01-25	277 877	-	299 454	-	-
	2011-02-01	271 011	-	295 202	-	-
	2011-02-08	273 820	-	291 678	-	-
Repcelaj	2011-01-25	290 655	289 128	-	-	-
	2011-02-01	280 492	285 023	-	-	300 978
	2011-02-08	289 032	289 128	-	-	-
Szójaolaj	2011-01-25	275 240	-	289 816	249 429	-
	2011-02-01	296 035	-	285 701	255 714	-
	2011-02-08	269 764	-	284 973	255 414	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

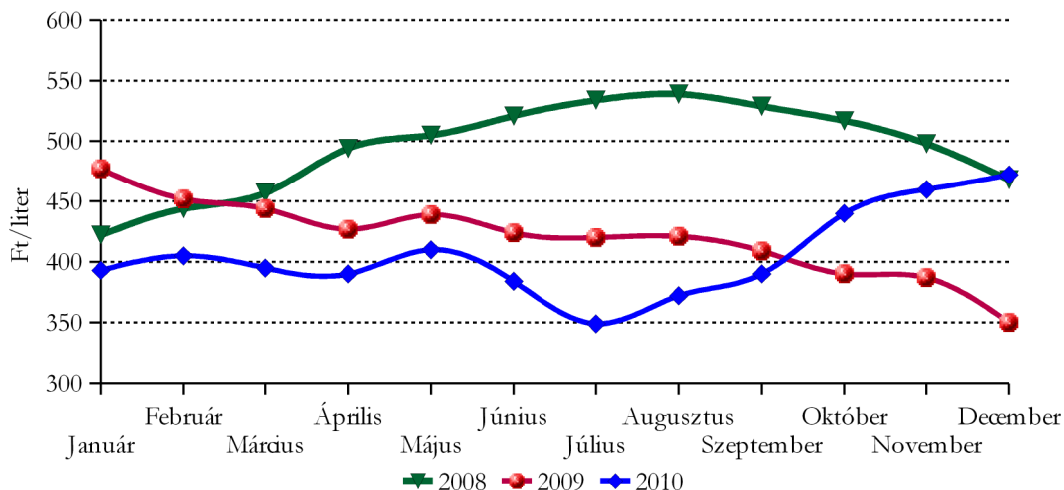
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-01-25	-	147 457	133 550	137 889
	2011-02-01	-	-	130 296	136 123
	2011-02-08	-	-	132 173	-
Napraforgódara**	2011-01-25	-	56 792	62 644	-
	2011-02-01	-	-	61 755	51 606
	2011-02-08	-	-	61 268	-
Repce	2011-01-25	138 093	141 778	136 303	112 875
	2011-02-01	129 888	-	134 368	122 527
	2011-02-08	127 064	-	133 550	-
Repcedara**	2011-01-25	-	63 689	64 021	52 754
	2011-02-01	-	61 234	63 112	51 569
	2011-02-08	-	60 849	62 644	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- A globális cukorárak emelkedtek 2011 januárjában az előző hónaphoz viszonyítva.
- A jelenlegi uniós cukorpiaci szabályozás 2020-ig történő fenntartását kéri a francia cukorrépa termelők csoportja.
- Magyarországon a kristálycukor fogyasztói árának emelkedése folytatódott decemberben.
- A Bloomberg szerint az élelmiszerárak emelkedése várható 2011-ben.

Világpiaci helyzet

A pozitív globális cukormérleg előrejelzések ellenére 2011 januárjában nem csökkent a nyerscukor és a fehércukor jegyzési ára az előző hónaphoz képest. A londoni árutőzsdén a fehércukor márciusi határidőre szóló jegyzése 811 USD/tonna, a májusi 791 USD/tonna volt január végén. A New York-i árutőzsdén is emelkedett a nyerscukor jegyzése (márciusi határidőre 749 USD/tonna, a májusi 694 USD/tonna). Az ár emelkedése részben a kedvezőtlen időjárásra vezethető vissza, ugyanakkor nagyobb a spekuláció szerepe.

Az ENSZ adatai szerint az élelmiszerárak 25 százalékkal voltak magasabbak 2010 decemberében az egy évvel korábbihoz képest. A legszegényebb országoknak legalább 20%-kal kellett többet fizetniük az importált élelmiszerért 2010-ben, mint 2009-ben. Az alapvető élelmiszer (pl. cukor) árának szárnyalása miatt Algériában lázadás tört ki. Az infláció növekedésének elkerülése érdekében India lehetővé tette a cukor vámmentes importját 2011 első negyedévében. Az országban az élelmiszerek ára 18%-kal emelkedett 2010 decemberében az egy évvel korábbihoz képest. A Bloomberg az élelmiszerárak további emelkedésére számít 2011-ben. Ez a legnagyobb terhet továbbra is a legszegényebb országok számára jelenti, ahol a fejlett országokhoz képest a jövedelem nagyobb hányadát fordítják élelmiszerekre.

Európai kitekintés

Az Európai Unió cukorkvótája a 2010/2011. gazdasági évre 13,3 millió tonna. Az Unió cukorkibocsátása 7%-kal, 16,2 millió tonnára csökkent 2010-ben az előző évihez képest. A kvóta feletti cukortöbblet a 2010/2011. gazdasági évben 2,9 millió tonna, amely az előzőben 4,1 millió tonna volt. A Bizottság a kvótán felüli cukor kiviteli kvótájának 350 ezer tonnával, 1,7 millió tonnára történő emelését tervezi 2011-ben. Egyes vállalatok szerint az Unió cukorpiacán hiány alakulhat ki, ezért a Bizottság még nem hozott döntést.

A cukorrépa betakarítását 2010 decemberében fagyok nehezítették. Angliában várhatóan 2011 márciusában végeznek a betakarítással, az előző években már januárban befejeződött a kampány.

A Bizottság a szerkezetátalakítási reform hatásának vizsgálatát tervezi 2011-ben. Célja a 2006-ban elkezdett reform értékelése, amely a termelőkre, a beszállítókra, valamint a cukorgyárakra is kiterjed. Megvizsgálják az árak alakulását, a szociális hatásokat. A francia cukorrépa termelők egy csoportja a cukorkvóták és a minimumár 2020-ig történő megtartását javasolta a Bizottságnak. Azzal érvelt, hogy jelenleg egyetlen tagország sem versenyképes a legnagyobb termelővel, Brazíliával szemben.

Néhány tagállam a cukorkibocsátás növelését tervezi a 2011/2012. gazdasági évben. Anglia egyetlen cukorgyára, a Brit Cukor a 2011-re leszerződött mennyiség feletti termésre 20% felárat ajánl a termelőknek. (Anglia cukorkvótája 1,056 millió tonna, az Unió kvótájának a 8%-a.) A kvótával nem rendelkező Írország tervét, a cukorrépa termesztés újrakezdését cukor előállítás céljából, az EU elutasította és javasolta, hogy vizsgálják meg a cukorrépa bioetanol gyártására történő felhasználásának lehetőségeit.

Az orosz-kazah-belorusz vámunió a kedvezőtlen termés miatt a nyers nádcukor jelenlegi importvámjának (140 USD/tonna) 50 dollárra való csökkentését tervezi márciusban.

Hazai körkép

Magyarországon 754 ezer tonna cukorrépát takarítottak be 2010 őszén. A kedvezőtlen időjárás miatt a cukorfok 15,04%-ra csökkent, szemben az előző évben mért 16,8%-kal. A cukorrépából előállítható 113 ezer tonna cukor biztosítja a kvóta (105 ezer tonna) kihasználását a 2010/2011. gazdasági évben.

A kaposvári cukorgyár a cukortermelés költségeinek csökkentésére a földgáz-felhasználás kiváltására törekszik, ezért a cukortermelés melléktermékeit biogáz termelésére használja fel 2007-től. Emellett új utófermentor épül uniós támogatással, amely már 2011-ben tovább növeli a feldolgozás hatékonyságát.

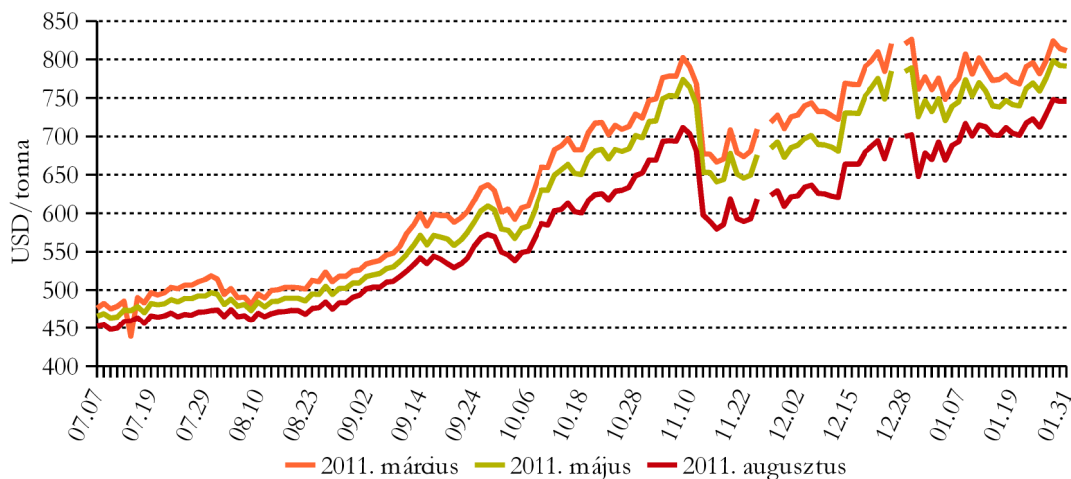
Az Európai Cukorrépa Termesztők Szövetsége (CIBE) 2011. május 26-27-én Budapesten tartja a nagygyűlését. Az összejövetel első napján lesznek a cukorpiaccal kapcsolatos megbeszélések, a második napon területi szemlén vesznek részt a szakemberek.

A kristálycukor fogyasztói árát néhány tagállam meghatározó hiper- és szupermarket áruházában vizsgálva megállapítható, hogy a fogyasztói ár a megfigyelt országokban csaknem egész évben magasabb volt, mint Magyarországon (1. táblázat).

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára emelkedett 2010 decemberében (5. ábra). Az ár növekedése valószínűleg az import magas arányának köszönhető, így a globális cukorár emelkedése hathatott a magyar piacra.

1. ábra

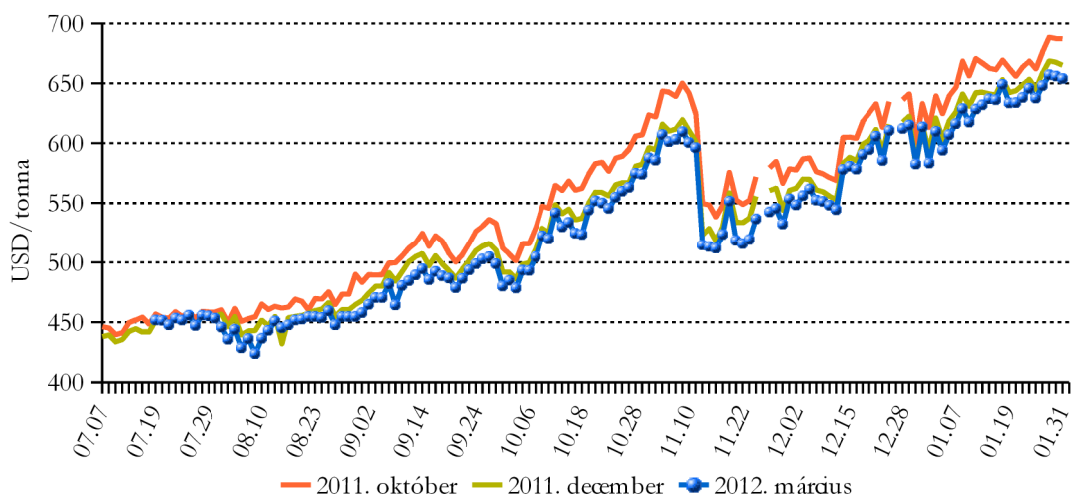
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

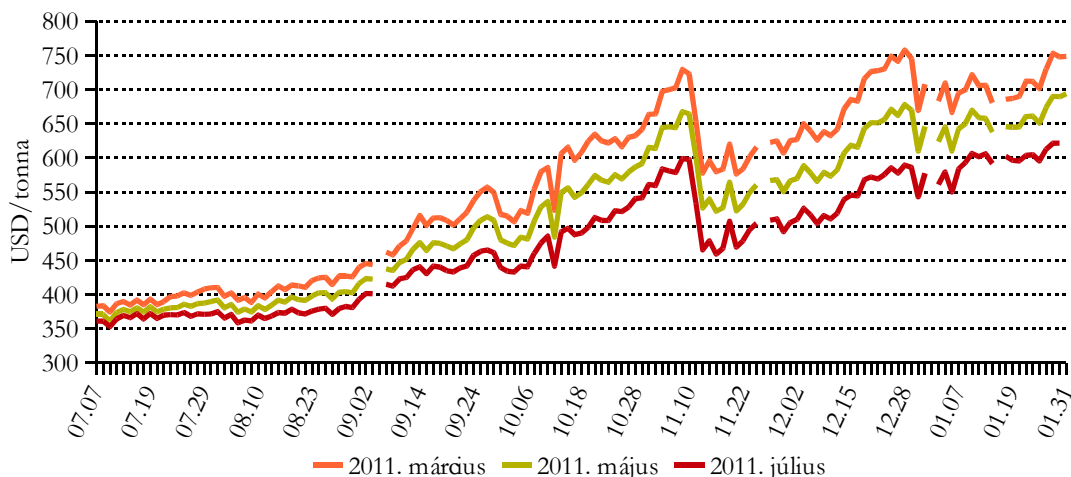

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

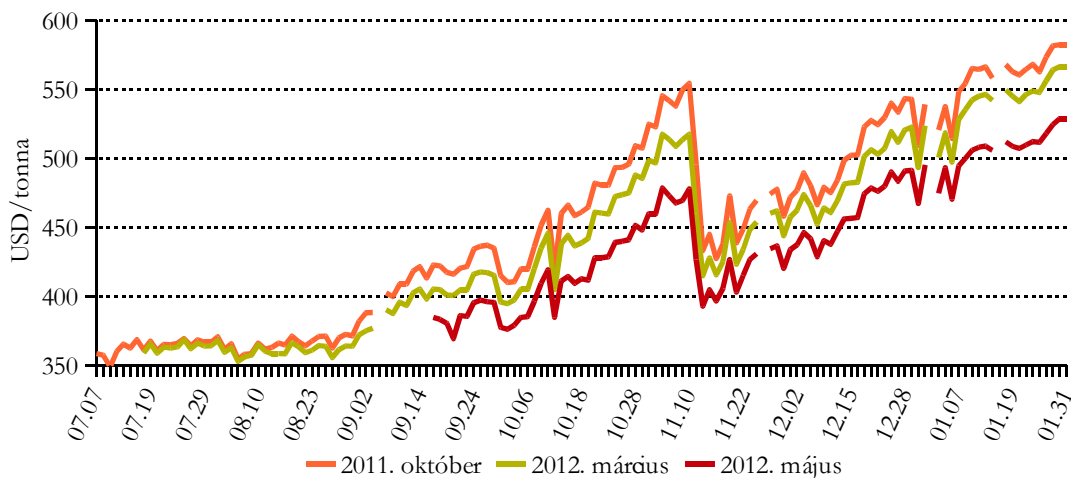
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

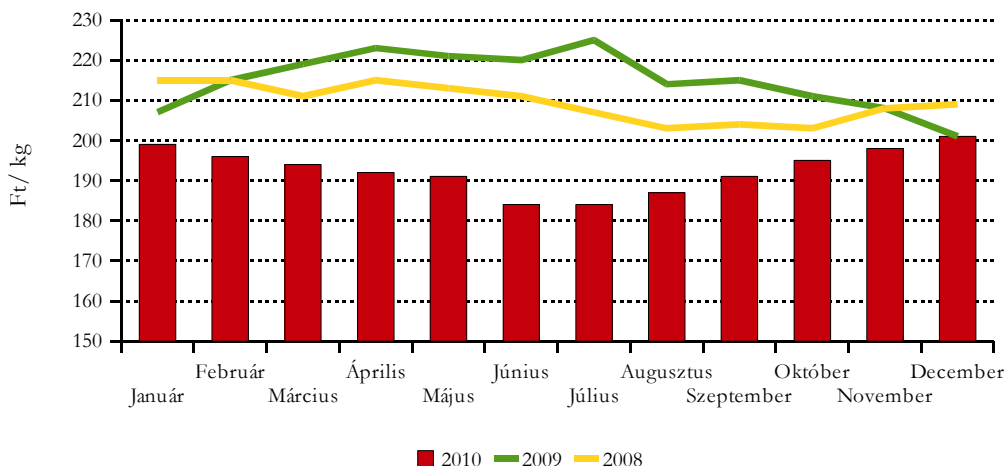
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

A kristálycukor fogyasztói ára Magyarországon

Forrás: KSH

1. táblázat

A kristálycukor* fogyasztói ára az EU néhány tagállamában

Magyarország=1

	Svéd- ország**	Észt- ország	Lett- ország	Lit- vánia***	Lengyel- ország	Cseh- ország	Szlová- kia	Magyar- ország	Finn- ország	Német- ország	Hollan- dia
2010 9. hét	1,92	1,51	1,38	1,25	1,14	1,06	1,26	1,00	1,46	1,52	1,14
23. hét	1,60	1,34	1,61	1,45	0,84	1,16	1,10	1,00	1,41	1,29	1,32
36. hét	1,92	1,39	1,61	1,42	1,11	1,13	1,10	1,00	1,42	1,39	-
49. hét	1,94	1,40	1,54	1,38	0,97	1,17	1,05	1,00	1,32	1,29	-

* 1 kg-os kiszerelés, papír csomagolás

** 2 kg-os kiszerelésből számítva

*** műanyag csomagolás

Forrás: Észk Gazdasági Kutató Intézet

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>